

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LI (45)
Štev. (Nº) 11

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
2 de abril - 2. aprila 1992

DR. PETER KLOPČIČ

Slovenija in svet

Iz predavanja na seminarju slovensko-kanadskega sveta v Slovenskem domu v Torontu, 12. januarja 1992

Slovenci smo že nekajkrat v zgodovini vplivali na potek svetovne zgodovine. Velika večina Slovencev se tega ne zaveda, tisti, ki se pa, te dogodke jemljejo lahko komiselno.

Naj omenim en primer: Taylor, angleški zgodovinar, je napisal knjigo „The Habsburg Monarchy 1809-1918“. Na straneh 184-188 popisuje dogodke okoli slovenske gimnazije v Celju: „Problem slovenske gimnazije v Celju je bila glavna tema avstrijske politike v letu 1894. Nemci niso hoteli pustiti na cedilu svojih »pionirjev nemške kulture« na jugu. Slovenci pa niso hoteli sprejeti predloga, naj bi se ustanovila slovenska gimnazija v kakem drugem manjšem kraju, kjer Nemci ne bi bili tako zasidrani. Kljub poizkusom ni prišlo do kompromisa. V juniju 1895 je državni parlament odobril fonde za celjsko gimnazijo. Nemci so izstopili iz vlade in parlamentarna koalicija je bila razbita. S tem je bil končan zadnji poizkus konstitucionalne vlade v Avstriji.“

Od takrat naprej (do konca Avstrije 1918) je bila Avstrija vladana po predstavnikih cesarstva; nekateri od teh so neradi upoštevali parlament, večina njih pa je to ustanovo ignorirala.“

Slovenci so borbo v zvezi s slovensko gimnazijo v Celju zelo spretno dobili. Pridobili so češke, hrvaške in druge slovanske poslance za njihove cilje. Žalostna posledica te zmage je bila, kot pravi Taylor, da je bilo s tem konec konstitucionalne vlade v Avstriji. V takem političnem ambientu, to se pravi diktaturi cesarja in njegove klike, so potem avstrijski in madžarski ekstremisti zapeljali Avstro-Ogrsko in ves svet v prvo svetovno vojno.

Vsi vemo kaj je sledilo: poraz, komunistična revolucija v Rusiji in nato Hitler, druga svetovna vojna, komunistična revolucija v Sloveniji, Kočevski Rog in še kaj.

Ena velikih slovenskih napak je, da sama sebe podcenjujemo in se ne zavedamo vseh dalekosežnih posledic naših političnih potez.

Neki italijanski intelektualci mi je enkrat dejal (poznal je Slovence in našo zgodovino): Vi ste zelo „shrewd“ narod. Zavedajoč se naših posebnosti in tudi napak (pomanjkanja daljnovidnosti in tudi nekaj naivnosti, kot trdi dr. V. Bratina) pogledimo, kakšne so naše naloge v bodočnosti. Omenil sem že rešitev hrvaško-srbskega spora kot prvo nalogo.

Drugi trdi oreh je Skupni evropski trg, v katerega bi tako radi prišli in za katerega veliko Slovencev zmotno misli, da bo rešil vse naše probleme.

Revija 2000, št. 54-55, ki jo izdajajo v Ljubljani, je objavila moj članek „Skupni evropski trg in Slovenija“.

Iz tega članka bom citiral nekaj misli: „Največja zmeta pa obstaja v tem, ker slovenski politiki mislijo, da je SET nekaj zelo dobrega. Ni nobenega dvoma, da je ustvaril močan trg in protežira države članice. Dejstvo je pa tudi, da je naredil veliko škodo po celem svetu s svojim protekcionizmom. Decembra 1990 so bila prekinjena pogajanja GATT (General

Agreement on Tariffs and Trade) v Švici, ker Skupni evropski trg ni hotel spremeniti svoje poljedelske politike in zmanjšati subvencije temu gospodarskemu sektorju.“ (Spor okoli GATT-a obstaja še danes.)

„Veliko bolj pametno za Slovenijo bi bilo, če bi postala prvoboritelj za čim bolj svobodno trgovino na celem svetu, ne pa da se ponižuje in prosi za vstop v SET Italijo in Nemčijo, ki nas v bistvu ne cenijo. Ko človek analizira italijansko in avstrijsko ponašanje do slovenskih manjšin, ne more priti do drugačne sodbe.“

Če zagovornikom GATT-a (predvsem ZDA, Kanada, Argentina in Avstralija) ne uspe preprečiti SET, da liberalizira mednarodno trgovino s poljedeljskimi pridelki, bo GATT propadel.

Nastali bodo verjetno štirje gospodarski bloki: Severna in Južna Amerika, Japonska s svojo sfero, Evropa in Rusija. Med temi bloki bodo verjetno velika trenja in pride lahko do vojne.

Egoističen in sterilni SET, organiziran po bivših kolonialnih državah, razdvaja svet in povzroča nered. To ni formula za rešitev sveta in upam, da so Slovenci tako pametni, da to vidijo.“

Poglejmo, kaj nekateri drugi Slovenci mislijo o današnji Evropi. Naši razgledi od 6. decembra 1991 so priobčili članek od Leva Detela: „Polom na osišču kultur“.

Detela zaključuje svoje razmišljanje o Evropi takole:

„Narodi Balkana in z obrobja Srednje Evrope (v katero nedvomno sodijo Slovenci in Hrvati), ki so jim hegemonije tujih sil dolga stoletja odrekala njihovo dejansko substanco, morajo sedaj zapozneno zrasti v dejanske subjekte z državnopravnimi posledicami, ki bodo preoblikovale Evropo.“

Toda vsi ti zamudniški državotvorni narodi, ki se rešujejo iz ujetosti starih hegemonij in na prafaktorje razpadajočih tvorb, morajo, hkrati ko se osamosvajajo, najti tudi pot v novo demokratično in združeno Evropo.

Pred njo so velikanske naloge in dolžnosti. Ali jih bo, kratkovidna kot je, sploh zmogla rešiti in izpolniti? Tudi njena struktura in mentaliteta se bosta namreč morali spremeniti. Pritok novih držav in narodov namreč pomeni tudi dejanski evropski prelom, ki se samo tedaj ne bo sprevelj v polom, če bodo države in države, iz katerih je sestavljen ta svet, znale zaščititi tudi integriteto svojega sosedu, če bodo maksimalno skrbele za demokratičen razcvet narodov, narodnih skupin in najmanjših etničnih manjšin, iz katerega je sestavljena naša velika, a tudi tako klavrna Evropa. Ali niso to prevelike zahteve za ozkotirno evropsko železnico in šolski primer iluzije, ki je realnost ne more potrditi?“

Naj zaključim: Evropa in njen Skupni evropski trg imata veliko pomanjkljivost. Manjka jim daljnovidnosti in svetovne perspektive, Evropa je vse preveč egoistična in egocentrična, vse preveč rasno orientirana, v njej je veliko preveč psihologije bivših kolonialnih narodov, iz katerih je sestavljena. Mi Slovenci dejansko — po naši

Nad. na 3. str.

IŠČE SE NOVI MANDATAR

V Sloveniji se zadnje tedne vsa politika vrtila okoli problema vlade. Vlada je namreč, kot znano, ostala v parlamentu v majšini, tako da ne more doseči izglasovanja važnih zakonov, predvsem netistih, ki so povezani z lastninjenjem. Vzrok temu so najprej demokrati, ki so odrekli podporo vladi, čeprav sedijo sami v njej, ravno tako pa so v zadnjem tednu umaknili podporo tudi zeleni in socialdemokrati. Vsi levičarji pa seveda komaj čakajo na spremembo vlade, saj vedo, da je ta možna le z njihovo glasno ali tiho pomočjo.

Toda tudi opozicija — prenovitelji — in še drugi iz bivšega Demosa ne morejo vreči vlade, kajti po ustavi to lahko store le tako, da predložijo parlamentu novega mandatarja in le če je ta izvoljen z absolutno večino vseh poslancev (ne samo prisotnih) to je z 121 glasovi, pade stara vlada. A za novega predsednika vlade se ne morejo zediniti. Tu je ves problem neoperativnosti vlade a tudi nasprotnikov.

V zadnjem tednu se je zbralo 6 strank, ki so upale, da sestavijo novo vlado; dve sta odstopili (SLS — bivša Kmečka zveza

in LDS) ostali so štirje — zeleni, demokrati, socialdemokrati in socialisti, ki so predlagali parlamentu notranjega ministra Bavčarja za novega mandatarja. O tem bo v kratkem glasoval parlament, a je verjetno, da Bavčar ne bo dosegel večine, saj kot policijski minister ni ravno primerna oseba in je vrsta poslancev že izjavila, da ga ne bo volila.

Liberalni demokrati pa predlagajo novega predsednika Drnovška, ki je do zdaj stal v ozadju. Glasovali naj bi o njem za Bavčarjem, ne obenem z njim. Kot vse kaže, so vse sile usmerjene v to, da vržejo Peterleta oziroma krščanske demokrate, ni pa govora, kdo bi prevzel dediščino do volitev. Glasovanje o Bavčarju je napovedano 8. aprila, vendar se govori, da bo Bavčar verjetno odstopil od kandidature. Tako bi ostal le Drnovšek kot edini kandidat za predsednika vlade.

Glede novih volitev sta bila predložena dva predloga, ki oba slonita na proporcionalnem sistemu, a oba vsebujeta različne elemente večinskega sistema. Ni še jasno, za katerega se bodo odločili, tako da tudi še ni znan datum volitev.

Krožno pismo dobromislečega rojaka iz Nemčije

Zasledujem najnovejši razvoj v Sloveniji. Ob tem sem mnenja, da bi naši ljudje v domovini morali upoštevati izkušnje iz dogodkov v zadnjem poldrugem letu in se iz njih učiti.

V tem času smo se namreč Slovenci dvignili kakor nikdar prej in doživeli višek svoje narodne moči in dosegli svojo državo.

V zadnjih mesecih smo doživeli tudi negativne trenutke, težke notranje razprtije in spletke v slovenski skupščini, ki so bile povzročene z namenom, da bi prišlo do vladne krize. To pa bi brez dvoma preprečilo konsolidacijo in napredek mlade države ter med Slovenci doma in po svetu zaneslo negotovost in malodušje.

Višek svoje moči smo Slovenci dosegli v dobi, kakršne še ni bilo v zgodovini našega naroda, ko ni bilo razprtij med nami in smo se kot en moč odločili za suvereno slovensko državo. Peterletova vlada je to narodovo odločitev in tisočletni sen slovenskega naroda tudi uresničila.

Proglasitvi slovenske države je sledil oborožen boj z nadmočnim nasprotnikom, nato trde preizkušnje in sankcije, ko so nam evropske države vsilile večmesečno odločitev neodvisnosti. Zaradi enotnosti med Slovenci je Peterletova vlada v začetku tega leta dosegla mednarodno priznanje Slovenije.

Prvi nauk, ki si ga velja iz teh izkušenj zapomniti, je torej ta: Slovenci premagamo vse trde preizkušnje, če nastopamo enotno in trdno.

Komaj nekaj tednov po tej veliki dobi naše zgodovine pa je prišlo v slovenski skupščini do ostrih razprtij in do notranjega boja. Še več: skupina poslancev, ki posredno ali neposredno izhajajo iz ideološkega tabora prejšnjega komunističnega

enoumja, je za vsako ceno hotela doseči vladno krizo in odstranitev predsednika Peterleta. Ni dosti manjkalo, da bi se jim ta načrt posrečil.

V mednarodnem pogledu bi razcepitev in kriza v slovenski vladi pomenila neprecenljivo škodo za slovensko stvar. Evropska skupnost, ki je po dolgem oklevanju in zavlačevanju malo prej priznala Slovenijo, bi gotovo začela dvomiti, ali je ravnala pravilno ali ne, ko je priznala tako nestabilno in notranje razrvano državo. Gospodarsko podprla pa Slovenijo gotov ne bi. Z ozirom na te ugotovitve se človek res sprašuje, kako so mogli zgoraj omenjeni poslanci ravnati tako lahkomišljeno in za parlamentarno demokracijo tako nezrelo.

Kot sem že omenil, bi imela ta kriza med rojaki doma doma in po svetu za posledico, da bi močno upadlo navdušenje za narodovo stvar in zadušilo pripravljenost za pomoč.

Skupina poslancev, ki je hotela odstraniti Peterleta in je povzročila krizo, ni imela nobenega boljšega načrta za rešitev sedanjih gospodarskih težav v Sloveniji, kakor ga ima predsednik Peterle. Poleg tega je ta skupina poslancev dobro vedela, da so vse prejšnje komunistične države, z Rusijo vred, pri prehodu v novo gospodarstvo zapletene v velike in dolgotrajne težave, ki jih bo mogoče le počasi reševati. Pri tem prihajam vedno bolj do prepričanja, da je bil cilj teh ljudi le odstranitev Peterleta in to brez ozira na posledic. Zato si moramo zapomniti drugi nauk iz teh dogodkov: naše podpore naj bodo deležne le tiste stranke, ki gradijo in delajo konstruktivno, in med te spada v prvi vrsti Slovenska krščanska demokracija.

C.T., Nemčija

Ljubljanski župan se zahvaljuje „Gallusu“

Člani zbora „Gallus“, ki so se udeležili lanske zborove turneje po domovini, so zbrali med seboj nekaj denarja in ga skupno z dobičkom julijskega koncerta po svojem članu arh. Franciju Klemencu poslali pobudniku te turneje, ljubljanskemu županu inž. Jožetu Strgarju kot skromno zahvalo za ves trud in žrtve, ki so jih imeli rojaki z organizacijo obiska zbora.

Župan inž. Strgar je zboru „Gallusu“ potrdil prejem U\$S 10.000 in mu po faksu sporočil takole:

Spoštovana gospa Anka Savelli Gasar!

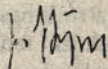
Lep božični pozdrav, čeprav bodo medtem prazniki že minili in vse dobro v novem letu 92 - Vam, Vašemu g. očetu, zboru Gallus in vsem znancem in prijateljem.

Ko mi je g. dipl.ing. Franc Klemenc izročil kuverto z 10.000\$, sem bil presenečen, a hkrati ponosen na "naše rojake". Ta denar bo uporabljen (kakor smo se danes zmenili), za kako javno stvar, za stvar trajnejše vrednosti. Morda za ureditev dela Tivolija, ki je prihodnje leto na programu. In Vaš prispevek bo tudi zabeležen.

Prisrčna hvala Vam.

Torej vse dobro in lep pozdrav!

Jože STRGAR

Inflacija je rak

Ko se je nahajal podpredsednik Zednjene Slovenije v začetku letošnjega leta v Sloveniji, se je med drugim pogovarjal tudi z Marijo Novak, ki je za dnevnik Delo pripravila članek o njem z naslovom Inflacija je rak. V tem inž. Dobovšek predstavlja predvsem ekonomski in inflacijski pogled o Argentini, konča pa z dvema ugotovitvama, ki ju poleg uvoda priobčujemo:

Jernej Dobovšek je vodja ene od družnic švicarskega podjetja Ciba-Geigy v Argentini. Pogovarjala sva se v slovenščini, čeprav je v domovini preživel le prvih devet mesecev svojega življenja. Potem je odraščal in živel v Argentini, kjer je pred štirimi leti postal direktor tovarne za kemično sintezo. Govorila sta predvsem o podobnostih med Argentino in Slovenijo.

Kakšni so vaši vtisi o Sloveniji?

Zdi se mi, da se Slovenija razmeroma hitro razvija. Zdaj imate veliko več prometa kot pred leti, kakovost avtomobilov se je

v zadnjih letih močno povečala. Vse večja je ponudba v vaših trgovinah. Menim, da Slovencem kljub gospodarskem težavam ne gre slabo. Dejstvo je, da je Slovenija, tako kot Argentina, šele pred kratkim stopila v demokracijo, rešene politične težave pa so podlaga za gospodarski razvoj. Zato mora Slovenija najprej doseči mednarodno priznanje, le tako si bo namreč lahko pridobila zaupanje zunanjih investitorjev; brez kapitala si ne bo mogla opomoči. Prepričan sem, da bo političnem priznanju Slovenije v kratkem sledil tudi gospodarski razcvet.

Nameravate s Slovenijo tudi poslovno sodelovati?

Sam o tem še nisem razmišljal, za zdaj sem močno zasidran v Argentini. Vendar pa imamo v Argentini Slovensko-južno-ameriško trgovsko zbornico, ki je bila ustanovljena pred letom dni, tako da bo trgovina med državama gotovo stekla kmalu potem, ko se bodo razmere umirile.

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

„Sila kola lomi.“ A kadar preveč lomi, ga polomi. Nekaj takega lahko omenimo k zadevi lažnega poslanca, ki je pretekli četrtek razburkal politične duhove in vlado postavil v kaj neroden položaj.

VEČINA, KAKŠNA VEČINA?

Vsa zadeva ima vzrok v stari in slabi navadi argentinskih parlamentarcev (samo argentinskih?), da se izogibajo svojemu delu za narod in njegov blagor. Eni, ker ne soglašajo z vladnimi ukrepi, ker se pač nahajajo v opoziciji. Drugi pa, iz samih peronističnih vrst, tudi ne soglašajo pa se na ta način izogonej kompromisu, da se javno izrečejo proti vladni (lastni) politiki.

Pravzaprav je bilo pričakovati kaj takega. Nahajamo se v dobi izrednega zasedanja kongresa (redno se začne šele 1. maja), ki ga je izvršna oblast sklicala, ker je potrebovala čim hitreje izglasovati nekaj ključnih zakonov. Med temi privatizacijo državne plinske družbe. In prav ob tem osnutku se je pričelo spotikanje. Enkrat je zasedanje že padlo v vodo, ker ni bilo prisotnih dovolj poslancev. Potem so sledili dolgotrajni govori, končno pa so prišle na zasedanje volitve. Kako zbrati 130 poslancev, ko radikali v znak protesta niso hoteli prisostvovati? Ob takih prilikah se jasno vidi, da nič ne velja tisto o „lastni večini“, ki da jo ima peronizem v kongresu.

Pač, lastna večina, pa še kar precej velika, če štejemo liberalce in še zastopnike provincijskih strank. A v tej zadevi plina nekatere province ne vidijo jasno, kam pes taco moli. Ali pa vidijo jasno, a gledajo v stran. Liberalci so zvesti, a med peronisti samimi jih je nekaj desetini, ki se še bolj neumne delajo. In tako je vladi že drugič pretela blamaža, da do volitev ne bo prišlo.

Ni znano, komu je padla misel v glavo. A sorodnik nekega poslanca se je vtihotapil v zbornico, sedel na poslanski stolček in mirno volil za zakon, ko je številka pokazala, da je bilo 130 „prisotnih“. Hvala Bogu, odkrili so ga časnikarji in povzročili zadosten škandal, da je vse padlo v vodo, peronizem pa pristal na zahtevo, da se znova voli — kak drug dan, ko bo voda čistejša.

Ob tem še ena omemba. Kadar gre za slavni „kvorum“, imajo tukaj navado, da zapišejo kot prisotnega poslanca, ki je le vstopil v zbornico, čeprav se je potem umaknil. Isto, če je prišel na zasedanje komaj pet minut pred koncem. Dejansko bi morali po zakonu prenehati z zasedanjem, ko ni v zbornici zadostnega števila po-

slancev. A če bi to resnično držali, potem dejansko nikdar ne bi do konca izpeljali potrebnih zasedanj.

S STRANI SVETE CERKVE

Drug neprijeten udarec na vlado je padel s strani Cerkve. Bolj točno, s strani samega papeža. Ko je v Vatikanu sprejel novega argentinskega poslanika pred Svetim sedežem, je javno zaprosil za „najbolj zapostavljene“ sektorje argentinskega naroda, ki trpe zaradi gospodarskega programa.

Tudi ta dogodek, ki ga je vlada zamašala skušala omalovaževati, ima svojo zgodbo. Lanskega novembra, ko so se škofje nahajali na svojem običajnem zasedanju v kraju San Miguel, so pripravljali precej kritično izjavo do vlade zaradi ekonomskih ukrepov, ki hudo prizadevajo revne sektorje. To je zlasti namen škofov iz notranjosti, kjer so ljudje vedno bolj zapuščeni in revščine ni mogoče prikriti, kot se to večkrat dogaja v Buenos Airesu.

Tedaj je sam predsednik, nato pa še troje ministrov (gospodarski, socialni in vzgojni) pohitelo v San Miguel, kar je povzročilo, da je vodstvo konference nekoliko potišalo proteste in do omenjene izjave ni prišlo. A pritisk velikega dela škofov je bil tako velik, da je glas prišel do papeža, ki je to idejo povzel in jo sam položil pred vlado v osebi argentinskega poslanika.

Udarec je bil za vlado hud. Zlasti še, ko je v polnem teku ideja za ponovno izvolitev Menema (po ustavni reformi) in ko je pred kratkim ključna volitev senatorja v prestolnici. Ko že govorimo o teh volitvah, naj omenimo, da je vlada potrdila datum 28. junij. In da je takoj za tem Fernando de la Rúa izjavil, da bo kandidiral za senatorsko mesto.

Vse je torej že pripravljeno. Na eni strani Porto z menemistično-liberalno kolicijo. Na drugi De la Rúa in radikali. Levica pa medtem krvavi v sporih in vrsti kandidatur, kjer je preveč igralcev in premalo gledalcev. Zaenkrat ni izgleda za skupen nastop, ki bi predstavljal nad 10% volilcev; čeprav ni govora o kakem volilnem uspehu, bi ti glasovi bili odločilni v ravnovesju med obema večinskima strankama.

POHOD SINDIKATOV

Kot smo že omenili, je v razvoju nova sindikalno žarišče. Nova enota CGT, ki je bila spočeta vsled vladnega navala na sindikate. Med steno in mečem so se odločili za trenutno edinost in tako dosegli največ, kar so dejansko mogli pričakovati: remi. Vlada je res umaknila osnutek o organizacijah socialnih skrbstev, ki so vitalne za sedanji sindikalni ustroj, in omilila novo sindikalno zakonodajo, a s tem še ni rečeno, da se je odrekla svojemu namenu, da krepko omeji moč gremializma, ki je eden težkih kamnov na poti do popolne liberalizacije gospodarskih struktur.

Tako vidimo, da mirno napreduje razvoj privatizacije. Sedaj so na vrsti vlaki. Železniški sistem, ki se nahaja v krizi zaradi zadnjih stavk, bo prvi na vrsti. Kar se plina tiče, je zaplet v kongresu, ne v sindikatih. Električni sistem je že v razprodaji in prvi del je padel v naročje čilskega kapitala.

V zvezi s tem majhno omembo: precej argentinskih podjetij je že prešlo v čilske roke. Med temi omenjeni električni generatorji, še prej pa nekaj privatnih podjetij (npr. Bonafide). Zlonamerni opazovalci trdijo, da se precej argentinskih oči v zvezi s tem zaskrbljeno ozira po Patagoniji...

Argentina in Republika Slovenija

Priznanje Republike Slovenije kot neodvisne in samostojne države z dne 16. januarja je zdaj v Argentini dobilo tudi pravno obliko. Predsednik argentinske republike je pred dnevi podpisal dekret o priznanju, ki je bil objavljen v uradnem listu Boletín Oficial z dne 18. marca 1992. S tem je bil storjen korak, da bo tedanja politična odločitev lahko začela dobivati praktične učinke, kot so priznavanje slovenskih potnih listin, dogovarjanje o navezavi diplomatskih odnosov, določitev kategorije medsebojnih predstavništva in njih imenovanje, ratifikacija ali revizija nekdanjih sporazumov s SFRJ, kolikor zadevajo Slovenijo, in druge. Ko bodo prehojene te stopnje, bodo dani pogoji, da stečejo med Slovenijo in Argentino v celoti normalni politični, gospodarski, kulturni in drugi odnosi.

DR. MARKO KREMŽAR

„Pesimizem širijo tisti, ki so še včeraj obljubljali raj na zemlji“

Na prvo vprašanje 1) *Kako je potekala dosedanja življenjska pot?* povzame dr. Marko Kremžar glavne značilnosti obdobja, ki ga je doživljal, in zaključici:

Ker pričevanje o teh časih, četudi potrebno, ni namen našega razgovora, naj rečem le vsem trpinom, katere sem srečaval v tistih dneh, v spomin, da kadar bo Slovenija končno spoznala zvestobo, zavednost, požrtvovalnost, junaštvo in trpljenje teh mož, fantov, žena in deklet, se bo morda zavedla, da je res domovina junakov in mučencev.

2) *Kako ocenjujete predvojno delovanje različnih skupin katoličanov: mladce, stražarje, križarsko gibanje, SLS?*

Od nižje šole sem bil član Dijaske katoliške akcije, to je mladcev. Kar pišejo danes o mladcih le malokdaj ustreza resnici. Mladčevsko organizacijo je v skladu s cerkvenimi navodili ustanovil med nami prof. Ernest Tomec. Bila je usmerjena v vzgojo mladih za laiški apostolat, to je za širjenje krščanskega nauka in za posvečevanje vsakdanjega življenja v skladu z njim. Delovanje te vrste je priporočal tedaj Pij XI., zadnji koncil pa ga je posebej ovrednotil. Ker si je mogoče prizadevati v tej smeri le ob notranjem odnosu z Bogom pa z organizacijo in poklicno usposobljenostjo, je mladčevska vzgoja uravnoteženo poudarjala potrebo dela, študija in molitve.

Namen Katoliške akcije je bil verskega in ne političnega značaja. Vendar je partija, s svoje perspektive, videla v njej le dobro organizacijo, katero je presojava po sebi. Verjetno je zato marsikomu še danes težko razumeti, da je bila KA sicer trden nasprotnik materializma, a da ni širila sovraštva. Seveda so bile tudi med nami napake, kje jih ni? Prepričan pa sem, da se je večina trudila, da bi bila zvesta narodu in Cerkvi. Mnogi so to težnjo plačali z življenjem. Komunisti so likvidirali predvsem pokončne ljudi. Tudi smrt prof. Tomca v ljubljanski bolnišnici je še neraziskana.

Stražarsko gibanje je pobudil med visokošolci prof. dr. Lambert Ehrlich, ki je bil kasneje ena prvih žrtev komunističnih atentatorjev v Ljubljani. Tudi to gibanje je temeljilo na katoliških načelih in osebni veri ter je bilo usmerjeno v pokristjanjenje družbenega življenja. Mislim, da so se člani tega gibanja pripravljali v posebni meri za bodoče javno in politično delovanje. Generacija stražarjev bi dala slovenskemu katoliškemu političnemu gibanju laiških sil, v skladu s potrebami časa. Sporom med mladci in stražarji, ki so nastajali predvsem na univerzi zaradi različnih delovnih metod, pripisujejo danes preveliko važnost. To so bili spori v družini, ki ravno zaradi bližine morda bolj bole, a niso pomenili idejne razklanosti v katoliškem občestvu. Kasneje smo, na primer, na graški univerzi lepo sodelovali mladci in stražarji, vsak v skladu s svojimi metodami, a združeni v zavzetosti za slovenstvo in v čutenju s Cerkvijo.

Križarstvo, ki je izhajalo iz nemskega mladinskega gibanja, je prinašalo med Slovence sprva poudarek na osebni veri, kar sta priporočala tudi Ehrlich in Tomec, kasneje pa je povzročilo razdor. Z ostro individualistično usmerjenostjo ni kazalo razumevanja za organizirano delo na verskem področju. Če bi imeli tedaj med seboj, na primer, kakega Guardinija, ki je med Nemci z realističnim pogledom na krščanstvo in v zvestobi do katoliške Cerkve

Pogovor z dr. Markom Kremžarjem je bil objavljen v Slovincu 3. marca letos. Z njim se je pogovarjal dr. Janez Juhant. Izpustili smo le večino odgovora na prvo vprašanje in popravili napake. Konec bomo objavili v prihodnji številki.

reševal to gibanje pred modernizmom, bi v slovenskih katoliških vrstah ne prišlo do razcepitve. Edvard Kocbek, ki je bil med nami eden najvidnejših katoličanov te struje, pa taki nalogi ni bil kos.

Glede Slovenske ljudske stranke menim, da je z odločno socialno usmerjenostjo in poudarkom na slovenski narodni zavesti izpolnjevala svojo nalogo. Združništvo in prosvetno delo je predstavljalo njeno kulturno-gospodarsko osnovo. Delovala je zakoreninjena v slovenski gospodarski, kulturni in verski realnosti, hkrati pa je bila prisiljena upoštevati državne okvire, v katerih je morala večina naroda živeti. Ti niso bili nikdar zasnovani po naši meri. Tako v Avstriji, kakor kasneje v Jugoslaviji, je bila prva naloga, da kot narod preživimo ter pri tem ohranimo zdravo gospodarsko osnovo, povečamo narodno zavednost, izboljšamo socialne pogoje in dosegamo čim večjo politično avtonomijo. Časi gospodarskega protekcionizma niso bili naklonjeni zunanji trgovini, zato je naraščajoča slovenska industrija potrebovala tedaj širšega državnega okvira; odtod verjetno pomanjkanje teženj po državni samostojnosti v prvih desetletjih tega stoletja. Generacija visokošolcev iz tridesetih let pa je že jasno uvidela, da je slovenska država potrebno sredstvo za obstoj našega naroda.

Kot nobena stranka tudi SLS ni bila brez oportunistov in političnih napak. Jedro njenih javnih delavcev pa so bili ljudje, ki so zavestno služili narodu. O tem, kaj je bilo v danih razmerah posrečeno in kaj zgrešeno, naj presojava zgodovinarji. Primerjava njenega delovanja in programa s tedanjimi evropskimi strankami krščanske usmeritve pa bi pokazala, da je šlo za res moderno, socialno usmerjeno, ljudsko in demokratično stranko. Mislim, da je celotna slika te stoletne stranke, ki ohranja demokratično strukturo in krščansko demokratične ideje vsa leta okupacije in zdomstva prav do danes, pozitivna.

Naj omenim, da so predvojni, svobodno izvoljeni župani in poslanci SLS skupno s predstavniki ostalih demokratičnih strank, povezanimi v Narodni odbor, dne 3. maja 1945 odločilno sodelovali pri podtalnem zasedanju slovenskega parlamenta na Taboru. Pomembnost tega državnega akta je bila v času totalitarizma podcenjevana in smešena. Prav bi bilo, da bi ga zdaj ocenili nepristranski zgodovinarji.

3) *Kakšna je bila po vašem Kocbekova vloga pred in med vojno?*

Kocbekov personalizem je bil, kljub delni pristranosti, verjetno ena njegovih najbolj zdravih značilnosti. Njegov znani odpor do organiziranosti in do avtoritete pa je izhajal prej iz križarskega, idealističnega pogleda na svet. Seveda ni mogoče govoriti o človekovi družbenosti pa prezirati potrebo po urejenosti. Kako je mogel Kocbek ugovarjati katoliški organiziranosti, občudovati pa komunistično? Ali ne gre pri tem za staro manihejstvo, ki je vidno do neke mere še v današnji slovenski družbi? Še težje razumljivo pa je, da Kocbek ni spoznal v totalitarnem marksističnem kolektivizmu nespravljivega nasprotnika osebe, posebno

če ta črpa svojo individualnost iz krščanskih virov.

Na političnem področju je Kocbek pogrešil v presojanju slovenske stvarnosti. Življenjske razmere v Sloveniji pred vojno niso bile rožnate, saj se njeno gospodarstvo še ni opomoglo od svetovne krize v začetku tridesetih let. Niso pa bile tako zavozene, kakor trdijo zagovorniki revolucije. Zgodovina je potrdila, da so se države, ki so se izognile revolucionarnim posegom, hitreje in temeljiteje opomogle in dosegle višjo življenjsko raven, kakor dežele, ki so sledile revolucionarnim utopijam. Opravičevati revolucionarnost v Sloveniji z gospodarsko-socialnimi razlogi je neopravičljivo.

Druga silnica Kocbekove usmerjenosti je bila nasprotovanje katoliškemu političnemu delovanju. Pravilno je opazil nekatere napake, ki jih je v javnem delu lahko kritizirati, vendar je tudi v tem pogledu izhajal s stališč, ki niso vedno ustrezala slovenskim razmeram. Vredno bi bilo raziskati, do kake mere je gledal Kocbek na slovensko politično realnost skozi Mounierova očala. Položaj katoličanov v Franciji in v Srednji Evropi je bil tedaj bistveno različen. V Srednji Evropi in tako tudi v Sloveniji so imele katoliške stranke izrazito socialni značaj. Lahko bi jih opredelili v političnem spektru za zmerno levico. Če se je postavil Kocbek v Sloveniji levo od organizirane katoliške skupnosti, se je nujno znašel med skrajnimi levičarji. Usodno je bilo, da Kocbek te razlike ni videl, še hujše, če je ni hotel videti. Naj bo tako ali drugače, zgled njegovega sodelovanja s KP je imel še desetletja potem odmeve in težke posledice celo med katoličani na drugih celinah. Ponekod jih ima še danes, čeprav res vsak dan manj.

Nezaupanje do cerkvenega socialnega nauka in podcenjevanje komunizma kot

v bistvu razdiralne doktrine, sta dva pomembna razloga, ki sta postavila Kocbeka v položaj, kot ga poznamo iz polpretekle zgodovine. V času med vojnami je marsikdo celo med katoličani zamenjaval življenje z vitalizmom, to je z zunanjo aktivnostjo. Pot spreobrnjenja in javnega dela, po kateri naj bi katoličani dosegli družbene spremembe, je bila tem kristjanom prepočasna. Vitalizem, zunanja razgibanost revolucije, se jim je zdela ne le bolj dramatična marveč tudi uspešnejša. Ko pa so sprejeli krvavo revolucijo kot metodo za uresničevanje svojih utopij, pa so seveda lahko pristajali na teroristične likvidacije ob pričetku revolucije in tudi na množični poboj domobrancev po njej.

Krščanstvo naj bi bilo primerno za doseganje osebnega stika s Stvarnikom, nezadostno pa za upostavitve pravičnih družbenih odnosov. Tako gledanje seveda ne vzdrži kritike, osnovane na veri in logiki, a čustveno usmerjenim pripadnikom „modernejša“ križarskega gibanja je predstavljala logika skoraj racionalistični pristop k življenjski problematiki. Jasno, da kdor tako misli, ne more biti prepričan o veljavnosti objektivne resnice in snuje svoje delovanje na čustvenem, subjektivističnem dojemanju zunanjih dražljajev. Dve bistveni značilnosti človeške narave, čustvenost in razumnost, sta bili predstavljeni kot nasprotji in ne kot enakovredna dela iste celote.

Da so pripadniki personalizma iskali zaveznitva pri kolektivistih, da so čustveno usmerjeni kristjani pričakovali razumevanja pri „znanstvenih“ materialistih, da so nasprotniki avtoritete z odprtimi očmi zašli v najbolj avtoritativni sistem, da so poduhovljeni verniki zaupali borbenim ateistom, da so pripadniki doživljaja, ki je konec koncev izraz življenja, iskali družbenih rešitev s podporo revolucionarjem, ki so izhajali iz sovraštva in sejali smrt, je razumljivo le, če upoštevamo, da so se ti ljudje gibal intelektualno in družbeno v svetu, ki je bil daleč od vsakega realizma. Brez realnosti naravnega reda pa postane vsaka morala prazna formula, katere ni težko zavreči.

Slovenija in svet

Nad s 1. str.

psihologiji — tja ne spadamo. Škoda, da ne živi več naš genij Ivan Cankar. Kako bi šele on skritiziral to klavno Evropo!

Ker pa smo v Evropi in celo v njenem srcu in se bomo v bodočnosti verjetno znašli v SET, se pripravimo, da ga reformiramo, če je potrebno, mi sami.

Slovenski narod živi v enem najbolj centralnem in prehodnem delu Evrope. Naš geopolitičen položaj nam diktira, da se do polne mere angažiramo v evropsko politiko in formacijo novega evropskega duha. Mi ne moremo biti izolacionisti v nobenem slučaju.

Kako bomo reformirali to Evropo?

Ne pozabimo, da je moč idej večja od vojaške ali gospodarske moči.

Današnja Evropa je kot narod brez duha in duše. To praznino lahko napolnimo mi Slovenci in ostali mali narodi.

Mi Slovenci smo poklicani bolj kot kdo

drugi, da to delo opravimo. Na eni strani smo narod na križišču evropskih ras, Germanov, Slovanov in Romanov in njih kultur. Vse te narode do gotove mere razumemo in se z njimi prepletamo. Na drugi strani smo pa zgodovinsko najmanj obremenjeni. Mislim, da mi ni potrebno omenjati, kakšno zgodovinsko breme nosijo nekateri evropski narodi.

Ni pa samo vprašanje zgodovinskega bremena, ampak predvsem psihološkega odnosa do ostalih, predvsem malih narodov.

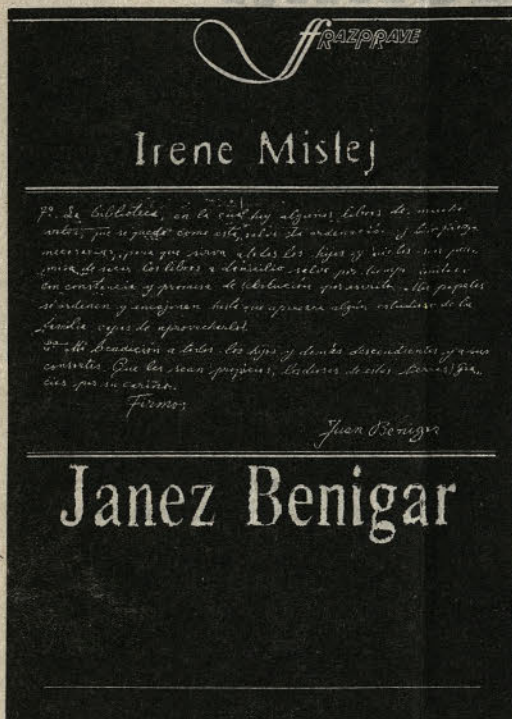
Ti kolonialistični in imperialistični narodi, ki so zadnjih dvesto ali celo petsto let samo sanjali, načrtovali in gradili svoje imperije, ne morejo skočiti iz svoje kože.

Nov duh, ki ga potrebuje Evropa, obstaja v tem, kot pravi Detela, da bo vsak tudi najmanjši narod spoštovan in mu bo zagotovljen največji možen razvoj. Tega duha strpnosti in solidarnosti lahko ustvarijo in formulirajo samo mali narodi.

Če bo vladal tak duh med vsemi evropskimi narodi, bo ta mogočna stavba tudi ostala ter istočasno razširila isti duh po celem svetu. Edino to je humano in krščansko.

NAŠE KNJIGE V SLOVENIJI

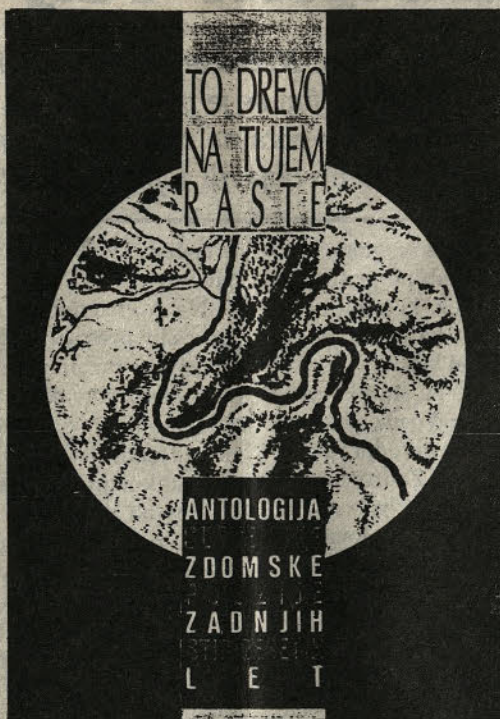
Naslovnice knjig naših piscev in ponatisov (nadaljevanje)

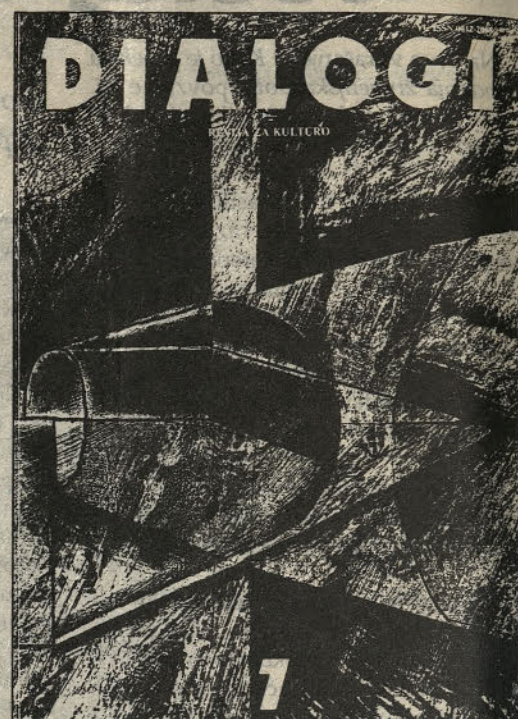
Irene Mislej

Janez Benigar

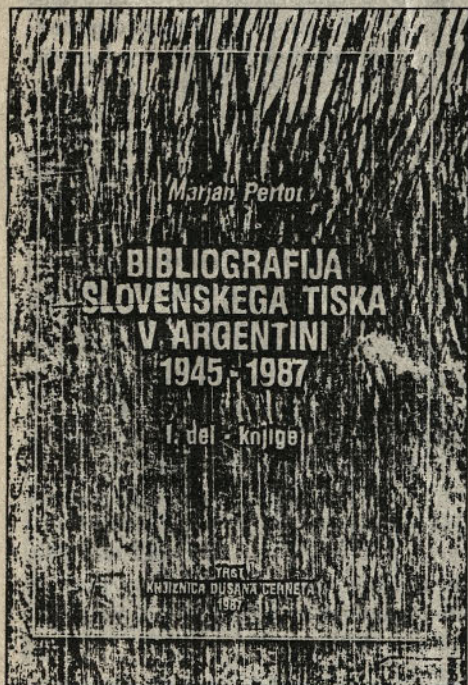
Irene Mislej
Janez Benigar
Ljubljana - 1988

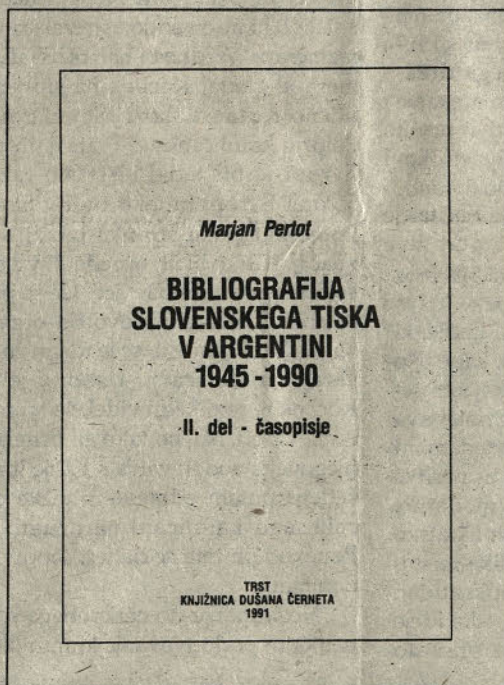
Antologija slovenske zdomske poezije
zadnjih štiridesetih let
To drevo na tujem raste

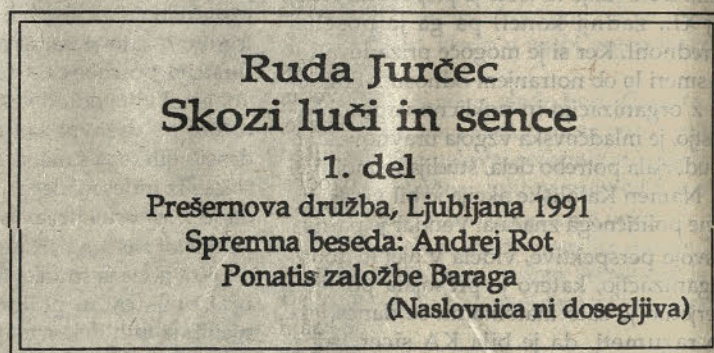
Antologija slovenske literature v Arg.
Dialogi št. 7 - 1991
Maribor - Obzorja

Marjan Pertot
Bibliografija slovenskega
tiska v Argentini 1945-87
1. del - knjige - Trst - 1987

Marjan Pertot
Bibliografija slovenskega
tiska v Argentini 1945-90
2. del - časopisje - Trst - 1991

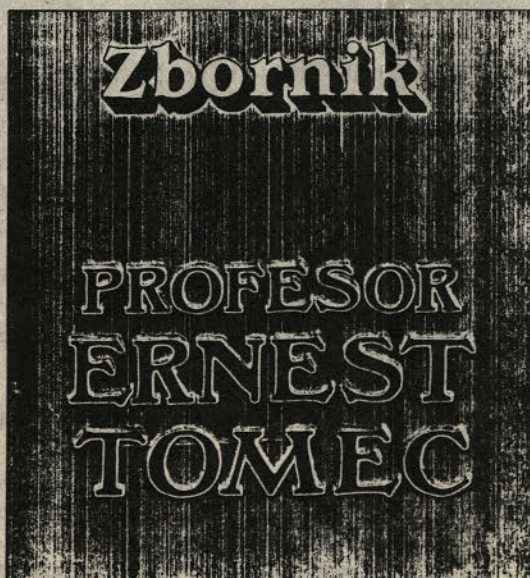

Ruda Jurčec
Skozi luči in sence

1. del
Prešernova družba, Ljubljana 1991
Spremna beseda: Andrej Rot
Ponatis založbe Baraga
(Naslovnica ni dosegljiva)

Narte Velikonja
Ljudje in zanke
Goriška Mohorjeva družba
po izboru SKA - Helga Glušič

Prof. Ernest Tomec
Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu
147. izdanje SKA

Srečanje argentinskih Slovencev

Z mašo v fužinski cerkvi Vstalega Jezusa se je v torek, 11. februarja, zvečer pričelo tretje srečanje skupine Slovencev, ki jih je pot iz rodne Argentine zvalila v „staro domovino“. Za mizo župnika Janeza Riharja so se najprej zbrali Kocmurjevi, Bajukovi in tri vesele študentke Zalka, Katica in Danica, živžav pa je nastal s prihodom Jermanovih in treh od njihovih petih otrok. Kasneje se jim je pridružil tudi duhovnik Franc Cukjati, kaplan v Šmihelu pri Novem mestu. Sproščeni pogovor se je vrtel o pozdravih in novicah iz Argentine, ki jih prinaša tudi „Svobodna Slovenija“, pa o težavah, s katerimi se srečujejo v vsakdanjem življenju. Najbolj pogrešajo hišo, v kateri bi se srečavali in kjer bi našli pravo prehodno zatočišče. Roko v pomoč jim doslej ponuja le Cerkev, zanje se bo našel prostor v Škofovih zavodih v Šentvidu.

M. M., Družina, št. 8, 1992.

NOVICE IZ SLOVENIJE

LJUBLJANA — Zgodovina Norika in Furlanije je izšla v slovenskem prevodu Zdravka Jeliniča iz Toronta v založbi Slovenskega bibliofilskega društva. Avtor zgodovine je jezuit Martin Bauzer (Bavčar iz Vipave, 1595-1668), ki jo je spisal v latinščini in ga smatrajo za prvega slovenskega zgodovinarja. Njegovi zapisi so pomemben vir za druge zgodovinarje, npr. Valvasorja, Linhartarja, Grudna in druge.

SEVNICA — Novo knjižnico so dobili v Sevnici; doslej ima spravljenih 16.000 enot. Pravijo pa, da bodo novi prostori zadostovali še enkrat toliko večjemu številu knjig.

LJUBLJANA — V letih '60 so začeli prihajati v Slovenijo študentje iz arabskega sveta. Nekateri so tudi ostali v Sloveniji in si ustvarili družine. Računa se, da jih je okoli sto. Zato so se nekateri zbrali in ustanovili Klub arabske skupnosti, ki si bo prizadeval pri ohranjanju arabske kulture in jezika in pomagati Sloveniji in Slovincem, ki hočejo prodreti v arabski svet. Klub nasprotuje verskim in političnim razlikam, saj so med njimi verniki tako muslimanske kot katoliške vere.

LJUBLJANA — Zveze z Madžarsko se bodo počasi utrdile. Najprej upajo vzpostaviti direktno cestno zvezo (sedanja gre čez Hrvaško) z mejnim prihodom Dolga vas pri Lendavi ali Pince. V načrtih je tudi zgraditev železnice proge Murska Sobota-Srebrni breg-Monošter, madžarska letalska družba pa želi leteti tudi na Brnik.

LJUBLJANA — Slovenija dobiva tekoč plin iz Alžira. Plin prihaja po plinovodu, dogem tri tisoč kilometrov, preko Tunizije, Sredozemskega morja, Italije in priključen pri Vrtojbi na slovenski plinovod. Pogodba je narejena za 170 milijonov kubikov v letu 1992.

VELENJE — Gorenje Elektronika in češkoslovaško podjetje Tesla Rožnov sta podpisala kooperacijsko pogodbo, po kateri bi iz Tesla oskrbeli kvalitetne zaslonke za barvne TV sprejemnike (po licenci Toshiba), Gorenje pa izvozi v ČSFR deset tisoč TV sprejemnikov v petih letih. Mogoče je tudi, da bi Gorenje preneslo nekaj tehnologije v TV sprejemnike.

LJUBLJANA — Predsednik finančnega odbora avstrijskega parlamenta je izjavil, da več znamenj kaže na možnost, da je tako pri izgradnji karavanskega predora kot pri dogovoru o postavitvi hidroelektrarne Golica-Koralpe (na avstrijski strani) prišlo do podkupovanja. Zato bo pred avstrijskim parlamentom zahteval podrobno poročilo o vsotah in naslovnih izplačilih, ki naj bi po neuradnih kanalih prišli do nekaterih višjih slovenskih funkcionarjev.

LJUBLJANA — Ivan Kramberger je začel volilno kampanjo za predsednika. Predstavil se je s stranko DONS, Domoinska narodna stranka, ki šteje sedem tisoč članov; poštenost je edino strankarsko merilo, v parlamentu pa si bo stranka zagotovila absolutno večino, je dejal. Za kampanjo bo porabil milijon nemških mark; kampanja naj ne bi bila cirkuška, kot je bila prejšnja, vendar pravijo, da je zanjo kupil kar stiri opice.

KOPER — Tomos, tovarna mopedov, motornih koles in električnih žag, je lani končal stečajni postopek in trenutno zaposluje 800 oseb. Lani so poslali na trg 140 tisoč izdelkov; če bi imeli kupce, bi jih lahko poslali tudi dvesto tisoč. Prodaja je usmerjena na ameriški, nemški, italijanski, nizo-zemski in domači trg.

VRHNIKA — Parketarna na Verdu praznuje letos 120-letnico ustanovitve. Že kmalu je dobila evropski sloves zaradi mozaičnega parketa, ki so ga med drugim položili v marsikatero vilo ali palačo evropskih mogotcev. Parketarna je stala

nekaj več kot deset let, leta 1990 pa spet začela obratovati. Za parket uporabljajo domače in uvožene vrste lesa; kvadraten meter stane med 120 in 180 nemških mark, je precej debel in kakovosten.

LJUBLJANA — Novi rektor ljubljanske univerze je dr. Miha Tišler, ki nasleduje dr. Borisa Sketa. Prorektorji pa so dr. Mirko Jurak, dr. Miroslav Kališnik, dr. Jože Kušar in dr. Janez Mižin.

LJUBLJANA — Narodna in univerzitetna knjižnica je konec leta dobila nov računalnik, ki omogoča večje število terminalskih priključkov. Je tipa VAX-4000-200. S tem pripomočkom se izboljša tako notranjo uporabo zapisov kot tudi hitrejšo posredovanje informacije uporabnikom izven knjižnice.

LJUBLJANA — Gospodarska zbornica Slovenije praznuje letos 140 let delovanja. Kot začetnico smatrajo leta 1851 ustanovljeno Trgovinsko in obrtno zbornico na Kranjskem.

LJUBLJANA — Kljub temu, da je Brnik že odprt, prihaja letalska pošta še vedno iz Beograda. To bo trajalo vse dotlej, dokler mednarodna poštna zveza ne sprejme v članstvo države Slovenije. Če kdo odda letalsko pošto za inozemstvo, gre najprej po kopnem — preko Madžarske (!) v Beograd in od tam na letalo.

LJUBLJANA — Prešernova nagradjenca '92 sta bila tržaški pisatelj Boris Pahor in skladatelj Uroš Krek. Iz Prešernovega sklada pa so nagradili slikarja Gustava Gnamuša, skladatelja Janeza Gregorca, igralca Igorja Samobora, pisatelja Marjana Tomšiča, režiserja Damirja Zlatarja Freya in skupino za grafično oblikovanje Novi kolektivizem.

LJUBLJANA — Mestni zbor Karitas je dobil od mestne uprave skladiščne prostore v kleti Plave lagune. Tam bodo spravljali blago, namenjeno socialno ogroženim prebivalcem mesta.

LJUBLJANA — Turistični znesek v lanskem letu je bil, po prenočitvah sodeč, enak onemu iz leta 1970. Lani so zabeležili skoraj 4,9 milijona prenočitev, a od teh je le 900 tisoč pripadalo turistom nejugoslovanom. Te številke so za 39 odstotkov nižje zapisom iz leta 1990.

TAIPEH, Formoza — Na povabilo Taipei Chamber Orchestra je violinist Franc Rizmatal nastopal na tajvanskem glasbenem festivalu. Turneja se je obnesla in verjetno bo Rimzal kmalu spet potoval tja, a tokrat kot dirigent tajvanskega simfoničnega orkestra.

LJUBLJANA — Razbiti vrč je naslov zbirke esejev Draga Jančarja, ki je izšla pri založbi Mihelač. Eseji so razdeljeni v tri poglavja (Križa nad Panjevro, Podaljšana preteklost in Poročila z rabo), v katerih avtor razmišlja o mnogih aktualnih vprašanjih tega časa in prostora. Jančar pripravlja tudi nov roman in zbirko novel, odpravlja se pa tudi na literarna srečanja v Pariz, Dunaj in Budimpešto.

LJUBLJANA — Tretji radijski program Radia Slovenija ima pretežno izobraževalni spored. Problem pa je v tem, da programa ni mogoče poslušati po vsej Sloveniji (Primorje, Pomurje), zato bodo kmalu podvzeli korake v tej smeri.

PIRAN — Meja s Hrvaško v Piranskem zalivu še ni določena. Najprej se morata sestati komisiji obeh držav, ki bi na podlagi predlogov zagovarjali svoje poglede. Slovenija si bo prizadevala, da ne bi prevladalo načelo sredinske črte, ker bi s tem bistveno oškodovalo Piranski zaliv in možnosti, ki jih ima Slovenija v tem zalivu. Zato je potreben čimprejšnji meddržavni pogovor, ker se drugače uveljavi ravno sredinska črta kot meja.

LJUBLJANA — Terra Mystica je naslov

Iz pisma iz Slovenije

Slovenija, dne 15. marca 1992

Pri nas je sedaj tako, da kdor je imel devize v banki, zaenkrat lahko dvigne samo 500 mark, vse ostalo je pa zamrznjeno. Upamo pa, da bomo v doglednem času prišli do svojega denarja. Sedaj čakamo, da bi se v Beogradu končno sprijaznili z dejstvom, da nismo več njihova molzna krava, in se bodo pričeli pogovarjati o delitveni bilanci. Devize so namreč pri njih in obubožana Slovenija pač nima sredstev, da bi nam izplačala, kar je našega, pa so drugi porabili.

Mnogo težav in zaprek ima naša država, vendar je grešni kozel poznan in to naj bi bil predsednik Peterle, pokončen človek, kristjan, krščanski demokrat. Prava sramota je, kako nečloveško ga obdelujejo, smešijo in zaničujejo. Toliko je bil dober, da je hodil po evropskih parlamentih, da je dosegel priznanje Slovenije, sedaj pa je zanič in nesposoben. Prebarvane pikapolonice, ki ne morejo skriti svoje rdeče barve, so najbolj grozne. Ni čudno, da je sam Peterle rekel na televiziji, da bi bil novi mandatar in predsednik lahko konj, samo da bi mu ne bilo ime Peterle. Verjetno bo moral kloniti, ker enostavno ne more več delati. Kar on reče, vse odbijejo, če bi pa morali glasovati npr. za kakšen zakon, gredo raje iz

dvorane, samo da potem pišejo in govore po radiu in televiziji, kako je Peterle neposoben, da ne more in ne zna speljati razprave do konca. Ljudje, ki to poslušajo, so zbegani in ne vedo več, kaj je prav in kaj ne. Vsi mediji so še vedno pod vplivom prejšnjih oblastnikov, ki ne vedo, kako bi se zopet uveljavili in prevzeli oblast v svoje roke. Pravijo: pustite vladati nam, ki znamo, vi pa ne znate.

Vsi smo pričakovali, da se bomo le nekako pogovarjali in z združenimi močmi uresničevali našo samostojnost, je pa en sam prepir in metanje polen pod noge tistemu, ki mu kaj uspe. Ne vem, ali smo se res vsi Slovenci tako zelo pokvarili v teh 45 letih, da se samó kregamo. Ni čudno, da je Marko Kremžar napisal v Slovenca, da je razočaran nad Slovenci doma v domovini. Lahko je razočaran in tudi vzrokov je dovolj za to. Ali nam bo res Bog moral poslati sibo in nas naklestiti, da se bomo spametovali? Ali nas ni bilo zelo strah, ko smo imeli vojno, kratko in kruto, ali ne vidimo, kaj se je zgodilo na Hrvaškem in kaj se še lahko zgodi. Prihajajo modre baretke, da bodo naredile pogoje za mirno rešitev krize, pa se v Beogradu smehljajo in rokujejo z generali, ki so povzročili take grozote, in se jim zahvaljujejo, ker so jih tako lepo sprejeli. Bodo že videli, kaj so zmožni ti generali.

Še predno so prišli, so jih že ogoljufali. Vojska se je iz zasedenih krajev na Hrvaškem umaknila, so rekli, v resnici so pa z vsem orožjem ostali tam, samo preimenovali so se v teritorialno obrambo. Kar je hrvaškega, pa še vedno požigajo in streljajo.

V Slovincu sem bral, koliko stane našo državo izplačevanje pokojnin „borcem za svobodo“ v Avstriji in v Italiji. Pa ne morejo nič ukreniti, da bi se to spremenilo. Zneski teh pokojnin pa so trikrat večji od naših, pa še vsak ima pokojnino v državi, kjer je državljan, tako da imajo kar lepe koristi, da so služili rdeči zvezdi.

Tudi drugače se vse zelo spreminja, ker hočemo v Evropo. V našem mestu imamo sicer še ne čisto legalno javno hišo, odprt pa je tudi sex shop. Imamo ogromno novih lokalov, ki pa imajo sama tuja imena, tako da bi lahko mislili, da si nekje v Teksasu. Da bi pa spremenili imena ulic (Titova, Kidričeva, Tomšičeva, C. revolucije in podobno) to pa nikomur ne pade v glavo. Seveda bodo ulice ostale, dokler bomo na občini imeli vso staro garnituro vlade. Žalostno je, ker nimamo nič pametnih ljudi; tisti, ki so ostali živi po vojni, so sedaj prestari, mladi pa ne razumejo in ne vedo, kako bi delali, ker pač nimajo prave vzgoje.

Ne vem, kako bo kaj, saj ljudje nimajo denarja. Mnogo ljudi je brez posla, cene pa so zelo narasle. Toliko pa zopet ne, kakor v Srbiji, kjer je inflacija preko 10.000%.

SLOVENC V ARGENTINI

Osebne novice

Poroka: V soboto, 28. marca, sta se poročila v farni cerkvi S. Francisco Solano (Cap. Fed.) Marko Grohar in Marija Victoria Durán. Priče so bili njuni stariši Ignacij Grohar in Marija Moder ter Alfredo Durán in Martha Lelia Guchea. Pri poročni maši sta somaševala Igor Grohar in Tomás Durán.

Novemu zakonu čestitamo in želimo srečo!

Nova diplomantka: Na profesoratu CONSUDEC je končala študije in postala profsorica risanja Veronika Sparhakl.

Čestitamo!

Velik praznik

smučarskih skokov

Planica, 29. marca 1992

Planico je težko opisati. Treba jo je doživeti. Vsekakor bom skušal posredovati vtise ob spremljanju zadnjega dejanja iz finala svetovnega pokala v smučarskih skokih. Bil je res pravi slovenski športni praznik. Že v zgodnjih jutranjih urah so „priomali“ k 120-metrski Bloudkovi velikanki ljubitelji skokov iz cele Slovenije in tudi iz sosodnih držav, z avtomobili in avtobusi. Vreme je pomagalo. Po sobotnem sneženju, ki bi kmalu pokvarilo ekipno tekmo, je v nedeljo pod Poncami zasijalo sonce in okrasilo mogočno dolino, obdano z Julijskimi Alpami na eni strani in s Karavankami na drugi. Tudi pomladanski sneg je popestril scenografijo. Tako smo imeli pred seboj pravo razglednico.

Tirolec Andy Felder je končal smučarsko kariero z imenitno zmago. Ugnal je Finca 16-letnika, Tonija Miominona, ki je vstopil v skakalno elito in pobral vse mogoče lovorike (bil je dvakrat olimpijski prvak v Albertvillu, na veliki skakalnici in ekipno, mladinski svetovni prvak in zmagovalec svetovnega pokala). Postal je idol finske mladine. Ustvaril je pravo Tonimanijo, ki se je prenesla tudi v Planico. Ob slabem posameznem in skupnem nastopu Slovencev, so vsi navijali zanj. Vendar je končal na tretjem mestu, za „starim“ Felderjem in njegovim rojakom Kuttinom. Naši so pripravili najslabši nastop sezone. Franci Petek, ki je po prvem skoku obetal lepo uvrstitev, ga je v drugem skoku polomil in zdrnil nazaj v skupni lestvici.

Janez Vasle
(faks je prispel nepopolen)

knjige s fotografijami naravnih prizorov, ki jih je posnel alpinist in jamar Bogdan Kladnik. Sicer pa ima Kladnik že več uspehov s fotografijami: pred leti je bil na prvi strani revije Stern, pa tudi v Startu, Proteusu ali Gei so jih objavili.

MALI OGLASI

Splošna pomoč in nasveti o industrijski higieni in varnosti; Tel: 659-3574; Viktor Fekonja

PSIHOANALIZA

Psihoanalitični konzultorij; lic. psih. Marko Mustar; Santa Fé 3228, 3° „M“ — Capital — Tel: 83-7347 in 71-3546.

Psihoanalitični in psihoterapični konzultorij; psihologinja Olga Žužek; Moreno 609; 1° „C“ - Quilmes. Torek od 17.30 do 20. ure, četrtek ob 13. do 19. ure, sobota, od 10. do 12. ure - Tel.: 256-1313.

ELEKTRONIKA

Električni material za industrijo in dom. Elektro Ader - Franci Jarc. Av. Ader 3295 - Munro; Tel.: 766-8947 / 762-1947

Varnostni elektronski sistemi (alarmi) za hiše - tovarne - avtomobile. Inž. Janez M. Petkovšek, Amianot 9969 - Tel.: 769-1791 - Loma Hermosa Kadar se o računalnikih (kompjuterjih) govori, inž. Janez Kocmur vam poskrbi. Tel.: 651-7459 - Brandsen 2167 - San Justo.

SERVIS

Dolenc Lojze - popravila barvne TV, video-kaset, radio snemalcev, kaset in audio - Cerviño 3942 - San Justo - Tel.: 651-2176.

ZOBOZDRAVNIKI

Viktor Leber - splošna odontologija, implantate oseo-integrirane; sreda in petek, od 14 do 18; Belgrano 3826 - 7. nadstr. „B“ - San Martin - Tel.: 755-1353.

TURIZEM

Potovanja, skupinske ekskurzije, letalske in pomorske vožnje poskrbi po ugodni ceni Marjeta Senk - Tel.: 762-2840.

Turizem Bled — Najugodnejše cene za polet z avionom in turizem po svetu - Tel. 628-9504

LEGAJO N° 3545-82

Počitnice, izleti in potovanja v domovino informacije, hotelske namestitve, avtobusni prevozi, posredovanje vizumov in menjalnica. H. Yrigoyen 2742 - San Justo - Tel.: 441-1264/1265

ADVOKATI

dr. Vital Asič — odvetnik - ponedeljek, sreda, petek od 17 do 19 - Don Bosco 168 - San Isidro - Tel.: 743-5985.

dr. Franc Knavs — odvetnik - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. „E“ - Capital - Tel.: 45-0320 in 46-7991

dr. Mariano Radonič, odvetnik, od ponedeljka do petka od 17 do 20 ure, Mar del Plata in okolica. Olavarría 2555, Mar del Plata (7600) Tel.: (023) 51-0180/0177

SANITARNE NAPRAVE

Sanitarne in plinske naprave — privatne - trgovske - industrijske - odobritev načrtov — Andrej Marolt - Avellaneda 216 - San Miguel - Tel.: 664-1656.

ZA DOM

Matija Debevec - soboslikar. Barvam stanovanja, pohištvo. Peguy 1035 - (1708) Morón.

Alpe Hogar — Stane Mehle - vse za vaš dom - L. Vernet 4225 - (1826) Rem. de Escalada - Tel.: 248-4021.

Garden Pools — konstrukcije bazenov - filtri - avtomatično zalivanje - Andrej Marolt - Pte. Illia (Ruta 8) N° 3113 - (1663) San Miguel - Tel.: 664-1656.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385 - 1. nadstr., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - Tel.: 325-2127.

Kreditna Zadruga SLOGA — Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandezias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - Monte 1851 - Uraduje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Uraduje ob četrkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Cena največ starih vrstic \$ 3- za enkratno objavo, za vsak mesec — 4 številke — \$ 9.-

SRAKA

(Slovenski radioamaterski klub v Argentini)

Koordinator: LU 6 EEX (Janez)

Stik: 21.205 KHZ ob 19 h in 23 h GMT
29.100 KHZ ob 14.30 h GMT

Informacije:

Tel/Faks: (54-1) - 325-2127 - 762-0660

Casilla Correo N° 1848

1000 Buenos Aires - Argentina

Slovensko gledališče Buenos Aires

F. S. Finžgar

Naša kri

ljudska igra v 4 dejanjih

Predstavi: sobota 4. aprila ob 21. uri
nedelja 5. aprila ob 17. uri

Začetek točno ob napovedani uri.

Slovenska hiša, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires

Na cvetno nedeljo, 12. aprila 1992

vabimo vse člane in prijatelje v

ROŽMANOV DOM

na celodnevno prireditev z naslednjim sporedom:

- ob 11,30 blagoslov oljk in butaric
- sv. maša za pokojnega bivšega predsednika Matevža Potočnika
- njemu v spomin kratka komemoracija
- skupno kosilo (pribor prinesite s seboj)

V INTERESU

članov ZEDINJENE SLOVENIJE, ki še dolgujejo članarino za prejšnja leta je, da jo vključno do Slovenskega dne poravnajo, ker je do tedaj zadnji občni zbor podaljšal termin za poravnavo v višini lanskoletne; po tem dnevu se bo obračunavala v višini letošnje.

REŠITEV KRIŽANKE:

A. Potok; B. Rjast; C. Ebro; Č. Šlevast; D. Enačbe; E. Revez; F. Epski; G. Naglo; H. Zvezem; I. Dobivam; J. Romb; K. Anglosas; L. Vonjave; M. Izurjen; N. Ceste; O. Ajdovski.

PREŠEREN - ZDRAVICA

Komu najprej veselo zdravico, bratje čmo zapet? Bog našo nam deželo, Bog živi ves slovenski svet! Brate vse, kar nas je...

„Slovenska skupnost“ gre na volitve z medmanjšinsko listo

Stranka Slovenska skupnost si je prizadevala, da bi na letošnjih parlamentarnih volitvah v Italiji dne 5. in 6. aprila Slovenci v Italiji nastopili na eni listi, ki bi jo sestavljali kandidati iz vseh strank, v katerih se udeležujejo (komunisti, socialisti, ipd.) Kljub vsem naporom se jim namera ni posrečila, zato so poiskali drugo, že preizkušeno pot skupnega nastopa z drugimi narodnostnimi manjšinami v Italiji. Zato je Ssk pristopila k listi Federalizem, ki jo sestavljajo Partito sardo d'azione, Union Valdotaïne, Movimento meridionale in Südtirol ter —seveda— Slovenska skupnost. Znak liste je črka E, ki predstavlja Evropo, v njej pa so znaki sodelujočih strank in med njimi lipov list Ssk. Kandidati pokrivajo vso deželo Julijsko krajino-Furlanijo (pokrajine Trsta, Gorica in Čedad), med njimi pa so imena kot dr. Andrej Bratuž, pisatelj dr. Boris Pahor, dr. Drago Legiša, dr. Maja Lapornik in Salvatore Venosi.

V Našem domu
v San Justu
redni občni zbor
12. aprila ob 10. uri

V Slovenskem domu v Carapachayu

bo na cvetno nedeljo 12. t.m. po maši
skupno družinsko kosilo

Lepo vabljeni!

Iščem dekle za varstvo
otroka: Tel.: 661-2162

Opozorilo

Nasilno mobilizirani Slovenci v nemško vojsko med l. 1941-45, ter njihovi svojci in vdove, imajo priložnost izpolniti prijavne pole, za možnost tozadevne odškodnine. Pojasnila na telefon 755-1266 ob četrkih od 18.-28. ure, ali osebno ob nedeljah po maši v Slovenskem domu v San Martinu.

„Jaz sem Vstajenje in Življenje.
Kdor vame veruje, bo živel, tudi če umrje.“
Jn 10, 25

Vsem, sorodnikom in prijateljem sporočamo, da nas je 25. marca nenadoma zapustil naš dragi mož, oče, stric in brat

Slavko Grilc

Iskreno se zahvaljujemo župniku Jožetu Škerbcu za zadnjo popotnico, sošalevanje in pogrebne molitve ter Janezu Pintarju za maševanje. Prav tako tudi vsem pokojnikovim prijateljem za izkazano pomoč in tolažilne besede ob težkih urah.

Žalujoci: žena Kristina roj. Svete,
sin Andrej,
brata: Janez, župnik
Pavel z družino;
sestri: Silva Pintar z družino,
Mara Šivic z družino,
svakinja Mira Hladnik roj. Svete z družino.

Buenos Aires, Caracas, Slovenija

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
Director: Valentín B. Debeljak
Proprietario: Eslovenia Unida
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
(1407) BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono y Telefax: (54-1) 643-0241

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.
Uredniški odbor:
Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 85.462	

Naročnina Svobodne Slovenije:
za Argentino \$ 50; pri pošiljanju po pošti
pa \$ 55; ZDA in Kanada pri pošiljanju z
letalsko pošto 100 USA dol.; obmejne
države Argentine 90 USA dol.; Evropa 110
USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 120
USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa za
pošiljanje z navadno pošto 75 USA dol.

Čeke na ime „ESLOVENIA LIBRE“.

Stavljenje in oblikovanje:
MALIVILKO - Telefax: (54-1) 362-7215

Talleres Gráficos "VILKO" S.R.L.,
Estados Unidos 425 - Tel./Fax.: 362-7215
(1101) Buenos Aires

OBVESTILA

SOBOTA, 4. aprila:
Redni pouk slovenskega Srednješolskega
tečaja v Slovenski hiši ob 15.
F. S. Finžgar: Naša kri, v Slov. hiši ob 21.
NEDELJA, 5. aprila:
Na Pristavi slovesnost imenovanja ulice
Republika Slovenija.

F. S. Finžgar: Naša kri, v Slov. hiši ob 17.
Redni občni zbor društva Slovenska
vas. Prvi sklic ob 16. Pričetek uro kasneje ob
vsaki udeležbi.

O izkustvu klinične smrti bo po mla-
dinski maši v Slomškovem domu govorila
Teodora Geržinič.

SOBOTA, 11. aprila:
Redni pouk slovenskega Srednješolskega
tečaja v Slovenski hiši ob 15.

NEDELJA, 12. aprila:
V Našem domu v San Justu, občni zbor
ob 10. uri.

V Rožmanovem domu sv. maša za pok.
M. Potočnika, ob 11.30, nato skupno kosilo.
V Carapachayu po maši skupno
družinsko kosilo